

Mogoče kljub temu ne bi prišlo do regularnega industrijskega obrata. ako ne bi na združeno intervencijo Abbeja in nekaterih berlinskih tehnikov dalo prusko ministrstvo v ta namen na razpolago izdatno državno subvencijo. Toda skoraj, da se ta subvencija ni izjalovila. ker jo je ministrstvo vezalo z zahtevo, da se mora topilnica prenesti v Berlin; toda kategorično odklonilnemu stališču Schotta, da bi se moral ločiti od Abbeja in Jene, se je končno moralo prusko ministrstvo ukloniti. Kako bi se v tem primeru razvijale stvari, o tem se danes ne more govoriti; gotovo pa je, da si je danes težko zamisliti Zeissove tovarne brez Schottove steklarne.

Tako je bilo jeseni leta 1884. stavljeno v obrat podje tje pod firmo „Steklarne Schott in drugovi“, ki je že leta 1886. izdala svoj prvi katalog. Ta je vseboval že celo vrsto novosti, predvsem baritna, borova, fosfatna in cinkova stekla, ki so zadovoljevala prej omenjene želje optikov v najrazličnejših smereh; od toga časa datira nova era v tehniki optike in to ne samo v produkciji mikroskopov, temveč tudi v sestavi optičnih instrumentov in aparatov na obče.

— Наставиће се —

Главна годишња скупштина Удружења геометара и геодета Краљевине Југославије.

19. и 20. марта 1933 г. одржана је у великој сали хотала „Метропол“ у Љубљани Главна годишња скупштина.

Скупштину је отворио и председавао јој председник Главне управе г. Милан Мравље нар. посланик.

Одмах на почетку скупштине предложио је да се пошаљу следеће поздравне депеше:

Дворни писарни Њ. Вел. Краља — Београд.

Удружење геометров и геодетов Краљевине Југославије пошља с своје главне скупштине в Љубљани изразе глобоке уданости ии звестобе Вашему Величанству ии целему Високему Краљевскому Дому.

Живео — скупштина кличе Њ. В. Краљу.

Затим су упућене поздравне депеше Министру финан-

Из Уредништва. Пошто је скупштина донела одлуку да се овај број Гласника посвети само и искључиво скупштини, то се је уредништво, трудило да све важније моменте унесе али приложени реферати нису могли ући ии поред најбоље воље. Такођер излагања појединих делегата морала су бити скраћена јер нема техничке могућности, да би се целокупни приказали.

сија г. Др. Милораду Ђорђевићу и почасном претседнику Удружења геом. и геодета ђенералу г. Бошковићу.

Скупштина им кличе: Живели!

Потпредседник г. Вујичић извештава, да не може присуствовати ради болести. Г. Кожуљ овлашћује колегу Ленчека, да га замењује. Г. Дракулић извештава да не може присуствовати и поздравља скупштину.

Затим претседник предлаже, да се ода пошта умрлим члановима у току минуле године, којих има укупно 9, а то су: † *Бороша, Влашић, Цинцовић, Димитријевић, Раслапчевић, Гачић, Стојановић, Вујичић и Пешић.* (Скупш. кличе: Слава им!)

Затим у кратком, али темпераментном говору на словеначком језику, поздравља скупштину и присутне делегате, а специјално Др. Краља изасл. Мин. финансија. Затим прелази на рад управе и свој независно од Удружења, напомињући данашње економске и социјалне прилике у земљи. Говори о раду и тешкоћама управе која није била сконцентрисана. Излаже односе према одељењу катастра и каже да се оправданим захтевима није излазило у сусрат, ма да се изјашњавају да желе да одрже континуитет са Удружењем. Износи важност катастра, и позива геометре, на савестан рад, јер техничка страна катастра несме да подбаци, па макар под којим околностима се радило.

2.) Предлаже за скупштинске секретаре г-цу *Васиљевић Зору* и г. *Миловановића Милована*, што се једногласно прима. Затим су изабрани оверачи записника и пуномоћја и то: *Чабак Надежда, Миљанић Аким и Анђоловић Божидар.*

3.) Позива секретара, да да извештај о раду Главне управе. Г. *Милачић* је прочитао следећи извештај.

Поштована господо,

Након конгреса и скупштине од 24. и 25. јануара 1932. год. стављено је у задатак, Главној управи, да одлуке конгреса и скупштине спроведе у живот. Главне одлуке конгреса и скупштине биле су:

1) Ликвидација свих постојећих геодетских удружења и уједињење у једно јединствено Удружење у целој држави са називом: „Удружење геометара и геодета Краљевине Југославије.“

2) Примљена су нова правила на основу којих има да се изврши организација Удружења.

3) Питање паушализирања тех. терен. радова на новом кат. премеру.

Према правилима Удружења (чл. 40) конгреси се сазивају по потреби за расправу важних питања. На њима узимају учешћа сви присутни чланови.

Одлуке конгреса су само резолуције, које има да спроведе, ако је могуће, одбор — односно Гл. управа. Такве одлуке ставио је конгрес у задатак данашњој Управи. Но, у току извршења овог задатка, појавило се је пуно других питања, која су дубоко задирала у интересе целокупног геодетског staleжа и преко којих Гл. управа није могла прећи ћутке. Трудићемо се да хронолошким редом изнесемо бар у главним потезима рад ове Управе у току прошле године.

Организација — оснивање новог Удружења

Један од првих послова био је потврда Правила примљених на конгресу. Но овај посао није ишао тако лако.

Претставници држ. власти према Закону о Удружењима зборовима и договорима тражили су да Удружење испуни извесне законске формалности. Но поред најбоље воље, од стране власти, Правила су тек после 2 $\frac{1}{2}$ месеца оверена. Тек тада је Гл. управа могла да се претстави као легитимни претставник јединственог Удр. геом. и геодета. У међувремену док су правила била на одобрење приступљено је организовању секција по Бановинама

Секције бившег Удружења геометара: београдска, новосадска, загребачка и битолска, примајући одлуке конгреса извршиле су ликвидацију и аутоматски приступиле новом Удружењу. Чланови београдске секције већином су сви геометри на новом кат. премеру, а налазе се на теренским радовима у дринској и дунавској бановини. Сви одељци тражили су да остану у секцију Београд. С обзиром да су сви постављени у Београду, могли су да остану и даље чланови секције Београд јер им је згодније. Секција дунавске бановине у Новом Саду била је истог мишљења. Гл. управа изашла је овој жељи у сусрет, јер је то било једино правилно решење. Удружење геодета у Љубљани на дан 23. априла 1931. год. донела је закључак да њихово Удружење има престати као самостално, примајући одлуке конгреса и организовали су секцију дравске бановине са седиштем у Љубљани. Удружење кат. геометра и инжињера престало је да постоји, 99% чланова постали су чланови овог Удружења; ма да бивша управа, према одлукама конгреса није предала никакву архиву, нити секцији Београд, нити Гл. управи, ма да је ова управа неколико пута захтевала предају архива. Геометри зетске бановине сазвали су скупштину за 1 март 1932 год. где је констатовано да има довољан број чланова и основали су секцију зетске бановине са седиштем у Пећи.

Секција Сарајево одржало је своју редовну скупштину 27-III-1932 год. и донела је одлуку да секција уђе у саставни део Удружења, с тим да као чланови секције Сарајево остану и даље колеге из суседних бановина, који су били раније чланови, секције Сарајево, а за које бановине нису основане секције.

Гл. управа настојала је свим силама да изврши организацију геом. у приморској бановини, па је упутила расписе свим шефовима техничких надлештава, свим катастарским управама на подручју приморске бановине. Заузимањем шефа катастр. управе у Сплиту госп. Иванчића пријавило се је 19. колега, од 27, колико их свега има на подручју ове бановине, али када је госп. Иванчић сазвао скупштину, одазвао се је пријавио и присуствовао врло мали број, тако да се није скупштина могла одржати.

Ово је једина бановина где има геометара, истина у малом броју, а да није извршена организација.

До данас су организоване следеће секције: београдска, са седиштем у Београду у којој је зачлањено 408 редовних чланова, вардарска са седиштем у Битољу, која има 35 редовних чланова, дунавска са седиштем у Новом Саду броји 56 ред. чланова, дравска са седиштем у Љубљани броји 60 редовних чланова, дринска са седиштем у Сарајеву, броји 60 редовних чланова, Савска са седиштем у Загребу, броји 64 редовна члана, зетска са седиштем у Пећи броји 32 редовна члан.

Свега је организовано 7 секција са укупно 715 чланова. Са задовољством можемо констатовати, да је организација извршена потпуно и са успехом, а да је број чланова организованих довољан. Према податцима са којим располаже Гл. управа од целокупног броја геометара у Држави организовано је у Удружење 80%.

Оставка п.претседника г. Милеуснића.

П.претседник Гл. управе г. Милиуснић изволео је поднети оставку Гл. управи, пошто су се његови погледи у многим разликовали од погледа осталих чланова на општу ситуацију у Удружење. Гл. управа, одбила је да му уважи оставку, јер га она није ни бирала, већ конгрес и замолила га на сарадњу. Па ипак г. Милеуснић остао је при својој оставци.

Паушални систем плаћања техничких теренских радова на новом катастарском премеру.

Приликом конгреса и скупштине постојале су само верзије — предпоставке, да Одељење намерава да заведе паушални систем плаћања тех. тер. радова. Па је одлуком скупштине стављено у дужност Главној управи, да будним оком прати ово питање и да настоји да се не уводи паушални систем. Одмах по пријему дужности, први кораци Главне управе били су, да од меродавних фактора у Мин. финансија добије тачно обавештење, по овом питању. Приликом прве посете пом.

Мин. финансија, Главна управа замолила је г. Помоћника, да не уводи паушални систем, већ да остану одредбе Уредбе бр. 84600/1. Но меродавни фактори у Мин. финансија дали су обавештење и уверавали Гл. управу да геометри и геодети немају тиме ништа да изгубе; чак шта више предвиђају се извесна повећања укупног теренског додатка, више него што се сада исплаћује по Уредби бр. 84600/1. Као резиме свега онога што их је руководило да уведу овај систем наводили су следеће: да кредити, намењени за дневнице искористе добијањем не само у каквоћи рада, већ и у количини рада, пошто све измене иду за тиме, да се створи самоконтрола од персонала.

Неповећање издатака према онима које су чинили дајући теренске дневнице, а ствара се могућност за повећање радног ефекта, као и квалитет рада. Овом методом онемогућује се пракса задржавања на терену, кад не постоји могућност за њено извриење, а да се за време канцеларијских радова, када нема дневница траже осуства, боловања и т. д. До количине минимума дошло се из података ранијих година. Да ће се овом методом убрзати радови на премеру и може се очекивати 15—20% више снимљене површине. Да ће инспекције бити сконцентрисане само на квалитет рада. На основу предње аргументације г. Мин. финансија изволео је унети у фин. Закон за годину 1932/33 амандман, којим се овлашћује г. Мин. финансија да пропише Правилник о замени теренских дневница, паушалним додатком, за целокупно особље које ради тех. тер. радове, на новом кат. премеру. Сазнавши за овакву одредбу у фин. Закону Гл. управа поднела је г. Мин. финансија 29. фебруара 1932 г. представку у којој је с кренула пажњу г. Мин. финансија на све тешкоће, које би проишле из доношења једног Правилника, који би онемогућио успешан рад и живот особља на тех. тер. радовима новог кат. премера.

Износећи у главним потезима немогућност успешног рада учињен је апел на г. Мин. финансија, да до остварења овог Правилника не дође. Своју образложну претставку (види геом. и геод. Гласник свеска 4—1 за год. 1932), Гл. управа завршила је следећом молбом:

1) „Да се не доноси никакав Правилник нити Уредба о паушалнозирању теренског рада, пошто је једини и праведни начин исплата теренских дневница по досадашњој Уредби бр. 84600/1, која важи и за све остале државне чиновнике, а са којом се избегавају све горе наведене тешкоће.“

2) А ако сте, Господине Министре, чврсто решени, да и поред наше скромне жеље, донесете поменућу Уредбу односно Правилник, молимо Вас да нам се дозволи учешће при изради исте — одређивању минимума, категорисању терена и одређивању процента исплаћивања унапред, да будемо преко свог претставника заступљени, као стручно Удружење.“

Ова представка предата је и г. пом. Мин. финансија као и шефу Техничког отсека. Након поднешене претставке, саопштено је Удружењу да Одељење прима сарадњу Удружења по предњем Правилнику, па су изволели саопштити првобитни пројекат Правилника, Гл. управи. Овај првобитни пројекат имао је много својих недостатака, да је Гл. управа била приморана да поднесе, сад другу представку, захтевајући да приредбе и захтеви буду унесени у Правилнику. Доносимо у најкраћим потезима текст друге представке.

А) У члану 3, предвиђа се да се додатци исплаћују у једној радној години за време вршења како теренских тако и канцеларијских радова, месечно у *половини* предвиђених износа. Да се почетак и крај радне године одређује решењем г. Министра финансија. Као и да се друга половина задржаног додатка исплаћује на једанпут, пошто буду завршени прегледани и као исправни примљени поверени задаци.

Из поменутог члана 3 Правилника произилази следеће :

1) Да радна година није дефинитивно одређена нити идентична са календарском годином, већ се одређује решењем Господина Министра финансија, што значи. да може бити и мања од календарске године, што се коси са одређивањем минимума предвиђеним чланом 7.

2) Додатак за теренски рад исплаћује се у износу од $1/3$ досадањих дневница, што значи, да је апсолутно немогућа егзистенција техничког особља и успешан рад на терену.

Свесни смо и начисто смо са тиме, што се може утврдити и анкетном комисијом, да досадањим радом стручног техничког особља није било ни 5% који су се показали несвесни у своме послу да би њихов поступак подстакао меродавне факторе на овакво уцењивање савесних и исправних службеника и онемогућио егзистенцију њима и њиховим породицама.

Тражимо, да се паушал, донет на предњим принципима исплаћује без икаквих постотака — обустављања до коначне предаје поверених општина. Пошто се у пракси показало да се приликом израде планова нису ни у једној општини појавиле грешке до 5% колико је одобрено од стране Одељења катастра и државних добара, актом бр. 1733 да се могу исправљати о државном трошку, што се односи на квалификовано особље т. ј. дипломиране геометре.

Неосновано је и неоправдано, да се једној апсолутној већини марљивих и савесних геометара, који су до сада давали похвалне резултате, стављају мере предострожности задржавањем додатака, који иде дотле, да онемогући чак и успешан посао, због једне мањине несавесног и неквалификованог особља, којима по државне интересе треба да престане служба, а никако да због њих трпе и геометри и катастар.

В) Члан 6 предвиђа да све трошкове око исправка

учињених грешака сноси учинилац, као и трошкове око грешака и недостатака који се констатују приликом излагања.

Из предњег произилази да сви чиновници не могу примити задржани проценат најмање за две године, а већина њих и за три године, јер се извесне општине не могу завршити у току једне године, а излагање се врши увек друге године.

Што се зна да у сваком таквом обилном раду мора бити извештан број грешака, чији проценат није предвиђен, а који је предвиђен актом бр. 1733.

В) Предвиђени минимуми чланом 7 у ствари су максимуми, који до сада једва да су постигли појединци у најповољнијем терену и повољним временским приликама.

Што ће се повећавањем или смањивањем минимума за 20% створити завист и мржња појединаца и противу воље претпостављених.

Што се минимум код детаљног премера предвиђа за групу (два службеника), а не за појединца. Из овога произилази да ће шеф групе за најмање ситнице бацати кривице на помоћнике, а да би се то спречило једини је начин дозволити слободан избор и састав група.

Г) У члану 9 (предвиђена је једна несоцијална радња дозвољавајући целокупном техничком особљу искоришћавање радника који ће радити много више не добијајући никакву нарочиту награду, а чијим искоришћењем кокисти техничко особље, примајући за сваки хектар израђеног преко минимума суму по цени коштања, где поред осталих трошкова улазе и радничке дневнице.

Д) Правилником није предвиђено следеће :

- 1) Категорија терена што је најглавнији услов за одређивање минимума ;
- 2) Временске непогоде ;
- 3) Селидбене трошкове ;
- 4) Број радне снаге и превозна средства ;
- 5) Није регулисано тачно трајање теренске сезове ;
- 6) Није предвиђено време предаје и пријема елабората, од чега зависи исплата задржаног дела додатака ;

Закључак.

На основу свега изложеног Удружење геометара и геодегта Крљевине Југославије, сматра својом дужношћу да у интересу државе и струке умоли Господина Министра финансија, да се овакав Правилник с обзиром на последице које ће из њега произаћи, не доноси, већ да остану прописи Уредбе бр. 84600 / I од 12. - XII - 1931 год.

Разлози који су нас руководили за овакав закључак су следећи : што смо меморандумом поднесеним I - III - тек. год. под бр. 22 изнели све тешкоће и немогућност живота и рада на терену у својих 7 тачака.

Што се поменути Правилник базира једино на акордирање, а што свесно чиновништво убеђени смо неће дати веће резултате због задржаног додатка, док ће неквалификовано и несавесно особље бити у стању да изигра Правилник, што се особљу убија воља правећи изузетак према катастарским геометрима, који са највећим напорима и пожртвовањем служе интересима државе и струке.

Овакав рад довешће до жалосних и катастрофалних резултата катастра, јер и поред свију рачунских слагања по Правилнику дозвољених, ипак код таквог катастра биће прегажен технички као и фискални циљ, јер ће једна апсолутна мањина геометара највећих моралних квалификација и поред казне заступати принцип тачности, а друга апсолутна већина штитити своје материјалне интересе, правећи разне неправилности, као испуштањем парцела, непримање довољно прелома, не тражење стварне међе на терену и т. д. Да би могли снимити условљени минимум, а које ће се грешке открити тек при евиденцији катастра, ако надлежни не узму све ово у обзир.

И може се десити, да од нашег катастра једнога дана буде за похвалу само тригонометријска и донекле полигона мрежа, а детаљ бледа слика стварности на терену.

Излажући ово своје гледиште, које садржи све оно преко кога се неможе прећи, молимо Господина Министра финансија, да се наши захтеви са овако јасним доказима усвоје. Ми као преставници стручног Удружења, и овога пута, подносимо своје гледиште, свесни да то чинимо у интересу државе, којој смо позвани да свесно и одано служимо.

Увиђајући важност овога питања Гл. управа замолила је пријем код г. Мин. финансија, који је изволео примити председништво Гл. управе. Том приликом председништво је предало г. Мин. финансија обе представке, износећи целокупну ситуацију у којој се налази особље на нов кап. премеру, Молећи га да не дође до Правилника о паошалном плаћању тех тер. радова. Истовремено изнесени су сви они актуелни проблемси који дубоко зарију у интересе струке и сталежа.

Након предаје предњих преставака првобитни пројекат измењен је и донесене су следеће измене:

1). Паушал ће се исплаћивати у место 50% са 60% процената, а ресто од 40% по завршетку минимума и предаја елабората, одједанпут.

2). Дефинитивно је утврђено да је радна година идентична са календарском, да почиње и завршава 1. априла.

3). Да ће се задржани део минимума исплаћивати пре излагања планова, а исплаћивања нису везана за буџетску годину. Ово су у главном измене, које су унесене у првобитни пројекат. Све остало набројено у нашој претставци остало је

само на папиру. Па ипак поред свих недостатака, које смо набројили, ми би се помирили и са таквом Уредбом, да је бар она остала онаква каква је прописана од стране г. Мин. финансија, но Уредба је измењена разним наређењима.

а) Решењем од 23. децембра 1932. год. смањен је теренски додаток за 10%, ма да су 80% геометриа били на терену, завршили минимум и вратили се у биро. Да није било Правилника, већ да је важила Уредба 84600/1 то се неби могло десити, јер један пут исплаћени новац неповратан је за државну касу.

в) Разним наређењима забрањено је исплаћивање теренског додатка за време одмора, употребљеног више од 7 дана. Уредба то непредвиђа, а Закон о чиновницима још мање.

с) Најновијим објашњењем приликом обрачуна минимума одузето је још 10% због извлачења изохипса, ма да основе нивелманске мреже нема у већини срезова, где је премер вршен.

Дакле, основе нивелманске мреже нема, није могуће преставити планове у вертикалној пројекцију. Јесу ли геометри криви за то. Па познато је да ни у једном срезу до сад планови иемају вертикалну пројекцију.

Закон о техничким средњим школама.

Краљевска Влада поднела је Народној Скупштини фебруара 1932. год. пројекта Закона о Тех. средњим школама. Гл. управа сазнавши за овај законски пројекат са задовољством је констатовала да је Кр. Влада унела одредбу у параграфу 4 законског предлога по којој Државне тех. средње школе потпуно се изједначују у рангу са осталим Средњим школама, па следствено томе, дипломски испит на истим школама оглашује се једнаким са вишим течајним испитом, па се апсолвентима истих даје право, да могу продужити школовање на одговарајућим отсецима Техничких факултета.

Гл. управа веровала је, да ће овај законски пројекат пошто долази од саме Кр. Владе бити примљен без икакве измене; но ради сваке сигурности, обратила се је д-р Рапеу, који је био у одбору за овај пројекат, а чије је мишљење било истоветно са погледима Гл. управе. Па ипак у одбору параграф 4, у последњем моменту 24 фебруара 1932 год. резервисан је, а већ 25. фебруара Народна скупштина дефинитивно је усвојила нови текст који гласи: „Ученици који на дан ступања овог Закона нису још свршили Средњу тех. школу, по свршетку исте моћи ће продужити школовање на домаћем Тех. факултету, под условима за пријем које буде одредио Закон о Универзитетима. Тиме је речено да до 1933 год. свршени ученици истих школа немају право продужења школовања. Гл. управа настала је да заинтересује већи број сенатора за ово питање, да би се Закон поново вратио Н. скупштини и признао истоветна права и свршеним апсолвентима

Тех. средњих школа. Довољно је напоменути да је сенатор и бивши ректор београдског Универзитета Д-р Влада Митровић заступао исто гледиште и захтевао, да се овај Законски предлог понова врати скупштини, а такође и г. г. Гаврило Церовић, Милоје Јовановић и др. Па ипак Сенат је усвојио овај текст.

Ово питање одложено је на неизвесно време све до доношења Закона о Универзитетима. Па ипак овај Закон може нас радовати, па и ако су предвиђена извесна ограничења и направљена разлика између свршених ученика и оних који ће тек да сврше. Одликује се том одредбом, да допушта бар будућима генерацијама упис на факултет.

Тај Закон укинуо је све приватне Средње тех. школе. После доношења овог Закона онемогућено је фабриковање преко ноћи геометара на разним курсевима. Као таквог можемо га поздравити, верујући да ће убрзо доћи до предвиђеног Закона о Универзитетима.

Предлог Закона о овлашћеним инжењерима

Од стране Инжињерске коморе поднесен је Мин. грађевина предлог пројекта Закона о овлашћеним инжењерима, који у свом пројекту тражи искључива права за себе у свим гранама технике. Између осталог унели су у чл. 15 тач. 8 следећи текст „на катастарске премере, на радове комасације и уређење земљишних заједница у вези са мелиорцијом.“ Сазнавши за предњи предлог, Гл. управа је посумњала у тачност текста, све док није дошла до предлога пројекта у коме је утврдила истинитост предњих извода, Првобитни кораци били су да смо преко нашег органа — Гласника учинили протест указујући на рђаве последице монополисања свих техничких послова у свим гранама технике.

Затим обратили смо се меродавним факторима у Мин. финансија, које има искључиво право издавања овлашћења по тачци 8 чл. 15 и који су донели Уредбу о извођењу јавних геодетско-геометарских радова. Добили смо обавештење да је од стране Мин. финансија Одељења катастра овај предлог одбивен. Ради сваке сигурности Гл. управа спремила је представку и затражиће пријем код г. Мин. грађевина.

Закон о геометарским коморама

Готово све професије стручних звања, које врше приватну праксу, на основу школских квалификација и овлашћење државне власти имају своје законске прописе.

Па ипак професији цивилних геометара и геодета недаје се могућност да озаконе своје коморе

Познато је да су радови цивилних геометара и геодета предвиђени законом о катастру земљишта. код оснивања катастра. Извршиоци комасације земљишта искључиво су цивилни геометри и геодети, а технички радови аграрних операција већим делом поверавају се њима. Напослетку, важност

струке је у толико већа, што интересује земљорадника, већину грађана наше државе. Геометарске коморе одржавале би дисциплину у своме либералном звању за заштиту части и угледа и његових интереса.

Напоследку подупирала би и државне потребе. Још 1929. год. поднесен је Одељењк кат. и држ. добара предлог који нити је озакоњен, нити је пак враћен Удружењу. Питамо се пред стварношћу наведених разлога, коме смета доношење овог Закона, кад је то интерес државе и интерес геометара. Гл. управа је два пута интервенисала, увиђајући важност овог закона. Па ипак до његовог остварења није дошло.

Питање унапређења геодета и геометара.

Нарочито настојање Гл. Управе било је да се омогући напредовање геодета закључно до IV пол. групе, с обзиром на њихове школске квалификације. Ову тезу заступало је Удр. геометара још пре спајања. Приликом пријема код г. Министра, претседништво је инсистирало на томе, да овај захтев буде удовољен. Не можемо рећи да смо имали успех, али нам је стављено у изглед повољно решење овог питања.

Потпуности ради наводимо да је у току ове године унапређено 16 геодета и геометра у V пол. групу. У изгледу је, да ће још у току ове године извесни геодети доћи у IV пол. групу. Тиме би био лед пробивен. Ми верујемо да ће ово питање бити ускоро повољно решено. Констатујемо, да је у току ове године опште напредовање геометара, сразмерно много боље него раније, те је тиме у материјалном и моралном погледу нешто и учињено.

Односи Удружења према интернационалној федерацији геометара.

Пријемом дужности примили смо и дуг интернационалној федерацији још за 1931 год. Након извршења организације известили смо Интер. федерацију о новој реорганизацији Удружења, молећи да нас ослободе дуга старог Удр. геометара из 1931 год. изјавивши готовост да доплатимо дуг старог за год. 1932. Услед буџетске немогућности и забране извоза девиза нисмо удовољили овој обавези. Тек пре неки дан добили смо дозволу за извоз девиза те ће нова управа моћи одмах удовољити овој обавези. 2 и 3-IX 1932 год. одржана је седница сталног комитета у Варшави. Жеља Управе да Удружење и Држава буду претстављени није могла бити испуњена, јер није имала могућности да пошаље делегата.

Геодетски ђен. г. Бошковић, као стални делегат извинуо се је у име Удружење што не може присуствовати.

Наше удружење по жељи Управе заступала је Пољска, Седница сталног комитета одржаће се у Риму 18. IX-1933 год. где Удружење неминовно мора бити заступљено, због тога је Управа и ставила ово питање на дневни ред.

Финансијско стање.

Једини дохотци Удружења у току ове године јесу доприноси секција на име чланарине. Они су се кретали овако: Зетска 109%, Вардарска 104%, Београдска 77,5% (рачунајући само 300 чл. а она има данас 408), Савска 53,5%, Дравска 53,0%, Дунавска 28,2% и Сарајевска 41,5%.

Просечно примљено је 64% уместо 100% т. ј. доприноси примљени износе 24813 у место 36042. Већином, све секције упућивале су новац тек од новембра, а Гласник и администрацију требало је редовно финансирати. Нередовни доходци више пута доводили су Управу у немогућност да одговори својим обавезама.

Геометарски и геодетски Гласник.

Наш орган „геом. и геодетски Гласник“ пратио је, у колико је било могуће савремене геодетске науке, а нарочито праксе. Поред тога специалну пажњу посветио је социалном програму чланова Удружења било у државној служби, или у приватној цивилној пракси. Собзиром на важност питања катастарског примера, Гласник је посветио специалну пажњу овом питању. Катастар земљишта је културна творевина, која треба да послужи у правном и економском напретку нације. Штампан је експозе о катастру творца кат. питања у нашој Краљевини, а тиме је допуњено питање израде катастра, и методе које имају бити примењене, да би се ова народна и државна потреба што пре окончала.

Законски прописи и Уредба о овлашћењу за извођење јавних геод. — геометарских радова такођер је донесена у Гласнику. Другим својим актуелним чланцима посвећена је специална пажња заштити, угледу и части геометарског сталеза

Моралном положају геометар шкоди што су се у геодетску струци увлачили људи који немају школске квалификације. Овај принцип заступљен је у катастру са 30—35%, а тиме је морални углед геодетског сталеза унижен. Гласник се је трудио, да ово болно питање расчисти. Можемо констатовати, да доношењем закона техничким средњим школама ово питање је решено, а на нама, бар у неколико стоји, да се ослободимо оних који су излиферовани пре доношења овог Закона. Овим Законом унифицирано је геометарско образовање у нашој држави.

Гласник заступа принцип да заиста буде орган удружења, а не појединаца, нити пак Гл. управе.

Поред свих тешкоћа Главна управа успела је бар до некле да га издаје двапут месечно у проширеном обиму.

Осим чисто стручних чланака, гласник је пратио је све догађаје у државном животу који имају везе са струком и занимају геометарски сталез, Пратио је све законске норме. Са задовољством, бележио нове сараднике на чисто стручним

питањима. г. Светозара Шушњара, проф. Вој. Академије, Ing. Леа Новака, проф. средње тех. школе.

Сарадња геометра била је у већем обиму него раније, али не у оном облику кога је Гл. управа очекивала. Сарадња секцијских управа није задовољила Гл. управу.

Заштитити угледа и части геометара.

4. IX 932 год. Одељак у Гор. Миланоцу одржао је скуп, коме су присуствовали геометри из среза Таковског и Качерског. Скуп је био у недељу, одобрен од стране Управне власти. На овом скупу расправљала су се чисто унутрашња питања Удружења, искључиво питање омогућења рада Гл. управи и финансирање Гласника. Нетачно обавештено, Одељење извршило је саслушање 7 чиновника, вођство Одељка, постављајући им разна питања, а специјално, да ли је било речи о саботожи рада, како би указали да није могуће постићи минимум. У међувремену отпуштен је геом. г. Тољевић. Из саслушања, из исказа свих присутних, из оригиналног записника, као и из извештаја инспектора г. Јагера, утврђено је, да није било говора о томе. Извештен, претседник је одмах посетио инспектора г. Јогера и меродавне факторе у Мин. финансија, након утврђења да ништа није постојало, претседник је протестовао противу таквог поступка. Као и против расписа Одељења бр. 31901. у којем се каже, да постоји тенденција, да се води пасивна резистенција. Утврђено је да су сви саслушани урадили минимум. Па и г. Тољевић. Након саслушања и интервенције истрага је обустављена, јер није могла, кад нема основа да се докаже. Оваквим чињеницама убија се воља и углед особља на новом премеру. 90% геометра, истина после 16 часовног радног времена дало је пуни минут, а ресто 80—100%, а не 60% колико предвиђа правилник бр. 9810.

Поред оваквог радног времена, поред огромних напора геометра на новом премеру, поред моралног утицаја којег чини Управа удружења на своје чланове, поред најсавеснијег и најпожртвованијег рада, баца се сумња на свесне и заклете чиновнике. Моралном угледу геометара, на новом премеру шкоди увлачење 40% нестручног и неквалификованог особља.

Сви напори Гл. управе у овоме правцу остали су безуспешни. Акција Удружења није ишла, у овом правцу само у Одељењу, већ и у приватној цивилној пракси.

Интервенције и рад по осталим питањима.

Да би се послови у Удружењу могли на време обављати, решено је, да се сваког месеца држи редовно по једна седница, а по потреби и више. Поред тога одржавани су редовно састанци. Учињен је већи број интервенција на претставке појединих секција и одељака. Успешно је интервенисано у погледу смањења прековременог радног времена, по претставци одељака у См. Паланци. Ово је једнострано протумачено и важило је само за См. Паланку, а не за све секције.

По претставци секција да се омогући, да у комисију за полагање испита за цивилну геом. праксу уђе један цивилни геодета и геометар, није могуће до озакоњења Геометарских комора. Главна Управа је доследно радила на свим питањима покренутим на конгресу и скупштини.

Још 1930 год. донешено је решење, којим се сви геометри постављају у Београду, а упућују се на теренске радове у: дунавску, вардарску, зетску и дринску бановину, без права на београдски додатак на скупоћу, нити на путне и селидаене трошкове.

На интервенцију по овом питању, Удружење још до данас није добило дефинитиван одговор.

По питању о постављању техничких дневничара за шефове среских катастарских секција, донекле је изађено у сусрет.

Не можемо да се не осврнемо на рад секција по Бановинама, који је био доста агилан, а са задовољством констатијемо успех Секције савске бановине, у погледу заштите угледа части геометара. Такођер на културном, хуманом и социјалном раду секција: зетске и вардарске бановине, као и београдске са њеним одељцима. Оваковим радом подиже се морални углед струке и сталежа.

Ради правилног разумевања рада Управе, чинимо једну констатацију. Свесни времена и прилика, у којим се налазимо, тешко је било очекивати нека нарочита побољшање, за геометарски сталеж. Па су наши захтеви били скромни, да се према нама има само увиђавности и разумевања. Нећемо говорити о животним тегобама, јер би нас одвело у недоглед. Али заиста је неразумљиво и несхватљиво, зашто је наша струка запостављена, која и у индивидуалном напору и у скупном успеху даје више од иједне струке, јер од ње и Држава и сваки појединац има директне користи. Боли нас, да морамо мољакати за оно што нам по закону следи, и што сви чиновници у другим струкама добијају аутоматски, а то су унапређења.

Свако унапређење, које није дошло редовним путем убија вољу и појам душевног полета.

Предњим извештајем приказан је рад Управе у току ове године, по свим питањима, у колико је било могуће, Потпуности рада напомињемо, да управа није са седиштем била сконцентрисана, те је тиме и рад управе био отежан. На успех управе у току ове године деловала је економска и цеопривредна криза која влада у земљи, те би прилике на новом кат. премеру друкчије изгледале, а донекле и у приватној цивилној пракси. Тиме је наш извештај завршен. Главна управа и ако је бира на две године ставила је свој положај на расположење Гл. скупштини, како би дошло до потпуног изражаја воље свих присутних чланова удружења. Верујући да смо своју дужност, у колико нам је било могуће савесно

вршили, молимо Гл. скупштину да после извештаја благајника и саслушања надзорног одбора, изволи примити извештај на знање и Гл. управи дати разрешницу.

Након извештаја, прет. г. Мравље извештава Скупштину шта је он урадио независно од рада Главне Управе. Чита интерпелацију на Мин. Финансијаг. Др. Милорада Ђорђевића, коју је поднео у народној скупштини 12 иарта 1933 г.

Читање упита на Мин. финансија Скупштина бурним и дуготрајним аплаузом поздравља.

4.) Г. Арсеније Подовић чита извештај благајне.

Укупна примања динара 32 911.76		Издатци	
Од Удружења геометара пре организације новог Удружења.		Укупни издатци	26856.25
Од гл. управе Удруж. геом.	2418.26		
„ Секције „Београд“	3626.50	„Гласник“ у 6 примерака	19443.—
„ „ „Југ“	1000.—	За канцелариске просторије	2600.—
Свега дин.	7044.76	Препис и таксе за оверу провизије и таксе	955.—
Примљено после организације		Клише	237.—
Од Секције „Београд“	14167.78	Остали админ. трошкови	3621.25
„ Сек. Сав. бан. „Загреб“	2000.—	Свега дин.	26856.25
„ „ Драв. бан. „Љубљана“	1000.—		
„ „ Дрин, бан. „Сарајево“	1705.—	Готовина	6055.51
„ „ Дун. бан. „Нови Сад“	950.—		
„ „ Вардар. бан. „Битољ“	2300.—	Код благајника	1751.15
„ „ Зетске бан. „Пећ“	2000.—	Код Поштан. штедионице	2854.36
Свега дин.	25022.—	Уделе у Задр. геометара	1450.—
Преплата за гласник	340.—		
Уписног. Вешовића за чл. ут.	500.—		

5.) Г. Вулешић, као члан надзорног одбора извештава Скупштину, да је прегледао благајничке књиге и констатовао да су књиге вођене у реду и предлаже да се да разрешница управи.

Др. Краљ: Захваљује се на поздраву г. прет. и изјављује, да није званични делег. Мин. финансија, само дел. београдске Секције.

Критикује рад Управе што је занемарила захтеве Интернационалног Удружења геом. и геодета, те није тражене податке доставила, т. ј. правилнике, угледне планове геодетских радова у земљи, а такођер није ни дужну чланарину послала. Није упутила делегата на седницу стал. Комитета који је заседавао у Варшави. Моли будућу управу, да се то више не деси. Затим напомиње, да је потребно изабрати де-

легате за Скуп. стал. комитета, који ће се одржати 8 септембра у Риму.

Г. Милачић; Примедба г. Доктора Краља је оправдана. Свака критика, која је објективна добро долази Гл. управи. Примајући дужност од прошле управе примили смо и дуг прдма Интер. федерацији за год. 1931.

Да би се могли легитимно претставити потребно је било да прво извршимо организацију и оснујемо ново Удружење. Након тога извештена је инт. федерација о новој организацији Удруж. геом. и геодета и замолила да нас ослободи дуга старог Удружења геометара. Извоз девиза забрањен је, те је било потребно доћи до овлашћења за извоз девиза, којега смо тек сад добили, те ћемо ових дана новац послати. Секције нису на време одговориле својим новчаним обавезама. То је узрок да се делегат није могао послати у Варшаву. А од стране Мин. финансија није се могла добити никаква помоћ, да би држава и друштво били заступљени.

Почасни претседник г. Ђан. Бошковић, као стални делегат Удруж. геом. и геодета извинио се, да не може присуствовати. Нашу је државу заступала Пољска.

Потребне правилнике и карте нисмо били у могућности доставити. Правилнике би требало да дадне Мин. финансија. Зато је ова тачка и стављена на дневни ред.

Г. Мајшуровић, (делег. секције сав. бановине). Изражава се похвално о раду Гл. управе, која је с обзиром на данашње економске и социјалне прилике учинила много. Наглашава апсолутну потребу доношења Закона о коморама, јер је то једини излаз за заштиту угледа, части и интереса појединаца и целог сталежа. Ставља у дужност новој управи да се за њих интензивније заложи. Излаже значај комора и напомиње да се млађе генерације више заузимају од старијих за одржавање угледа струке и сталежа.

Г. Миљанић (дел. секц вард, бановине). Поздравља рад управе у име секције и предлаже да се изабере иста управа.

Г. Анђоловић, (дел. сек. Београд) Говори да је требала управа извештај поднети раније, а не сада, те је немогуће дати по њему исцрпну критику. Главна управа мисли да паушал није добар, а има геометара, који се слажу с њиме. Зашто је донешен паушал? Нека нам то објасни Гл. Управа. Шта је урађено по резолуцијама одељака. Каже да ни после формирања новог Удружења нису сви геомотри

уписали се у Удружење, јер се не слажу са радом Удружења. Пита шта је Гл. управа урадила по томе, што се са геометрима ради несоцијално, некултурно и незаконито. Зашто интерпелација није ушла у извештај управе. Гласник није уређен како треба и на концу предлаже да се бира нова управа.

Г. Мравље: Интерпелација је моја лична ствар, а не ствар Удружења. Напомиње да се је много заузимао, да би секретар и уредник „Гласника“ остао у Београду и *напомиње да није наишао ни на какво разумевања код Начелника Одељења кат. и држ. добара, чак иша више тврди, да је добио утисак да он настоји да онемогући рад удружење Констишовали смо, да се са њиме не може ништа радићи. Ово стање, овај однос не може даље остати. Ако и даље односи остану овакви, онда ми изгледа мораћи ћемо прекинути сваки однос са Одељењем и ошистићемо само преко Нар. скупштине, а потражићемо заштиту и на вишем месту.*

Милачић: Извештаји никада нису раније разашилани. Први пут после 13 године ова управа успела је, да га штампа.

Госп. Антоловић није разумео извештај, а у њему тачно стоји зашто Гл. управа тврди да није добар паушал. Шеснаесто часовно, дневни и ноћни, теренски па и канцелариско радно време говори да ли је то законито и социјално радно време, а то је природна последица паушала. Тврди да је 98% геом. на новом премеру уписано у Удружење, а неуписани чланови су само они, који се налазе по Бановинама, у којима нема Удружење организоване секције.

Није тачно да смо паушал одбили у принципу.

А што се тиче „Гласника“ све донде док је стање овакво немогуће је посветити се само стр. делу. Радоваће не сарадња колеге Антоновића нарочито на стручном пољу.

Г. Анђелић, (дел. сек. зет. бановине). Изјављује пуно поверење Гл. управи, а специјално претседнику и предлаже избор исте управе.

Г. Раскојовић: тврди да је узрок одсуства извесног броја чланова од Удружења семе раздора, што га међу геометре сију извесна господа. Говори о беди геометара на новом премеру, великом броју обољења и смртних случајева, а као разлог свему томе наводи паушални систем рада на новом премеру.

Тврди да надлежни фактори Мин. финансија нису удо-вољи ли једној молби Гл. управе.

Г. Лековић: Мисли да је он као претседник секције „Београд“ позван да говори у њено име, а не г. Антоловић. Одбија све оно што је овај говорио, побијајући га и изјашњава се за сарадњу са Одељењем у колико је то могуће. Констатује да је рад Гл. управе из појмљивих разлога био донекле онемогућен. И даје Управи пуно поверење за даљи рад.

Т. Шмић: (дел. секц. дрин. бан). Даје признање у име секције „Сарајево“ Гл. управи и предлаже и тражи да се бира иста.

Г. Вудло: изјављује у име секције дравске беновине пуно поверење.

Перчић: (дел. из Г. Милановца). Одобрава рад управе и тражи да у будуће не буде једно исто лице секретар Удружења и уредник „Гласника“.

Г. Драгићевић: Мишљења је да је говор г. Антоловића био тенденциозан. Слаже се са радом управе.

Кужник: (далегат сек. дун. бџн.). Изражава сѐ похвално о раду управе са којим се слаже.

Г. Боховец: (дел. сек. Београд). Мишљења је да говори у име 99,90% геом. на новом премеру. Дижем свој глас против несоцијалног поступка према геометрима, са којима се поступа више него мизерно. Извесни телепати нам сугерирају, да нам је добро. Сви су радници заштићени само геометри нису, који своју надницу изгубе за време болести. Говори о тешким приликама.

Г. Маринковић: (дел. из Г. Милановца). Слаже се са радом управе. Чуди се, како је могуће да не можемо добити осуство за своју скупштину, а „курсисти“ који и нису геометри добијају по три дана.

Г. Ленчек: (дел. из Лазаревца). Побија наводе г. Антоловића који је тврдио да геометри у Лазаревцу воле паушални систем рада. Каже да би се овај систем могао и поднети ако би се смањио минимум, радна година да почиње тачно 1. априла а свршава 15. новембра.

Г. Дилберовић: Слажем се са предговорницима, који заступају противно мишљење — усамљеног гледишта колеге Антоновића. Нарочито наглашујем, да поред тих многобројних недаћа, које притискују геометре новог премера, јесте и тај,

што за шефове среских секција имамо људе сувише младе, који имају 3—5 год. службе, који су дошли на тај положај у више случајева, што су у некој катастарској општини дали добар квантитет рада.

Тако није искључена ствар, да имамо шефова, који својим владањем у приватном животу, *не поседују моралне квалификације.*

Поред тога непознато је, да постоје икакви Закони и Уредбе, које код младих људи распаљују болесну амбицију за новцем, а на штету здравља, као што је то случај са овом Уредбом, а које даје могућност, да се техничка израда катастарског премера — запостави тако да ствара код слабих карактера и људи похлепних за новцем, да у служби избегавају катаст. правилнике. На пр. било је група да место керамичких цеви, — у срезу Качерском — укопавају коље, половине цеви, да не снимају потоке и избегавају друге објекте, који не утичу на квантитет рада.

Г. Маџуловић: Предлаже да се прекине дебата и да се да разрешница Гл. управи.

Г. Мравље: Ставља предлог на гласање. Прима се.

Г. Соса: Предлаже исту управу. Предлог је стављен на гласање. Сви делегати једногласно акламирају нову управу, изузев г. Антоловића.

Г. Појовић предложио је за II. п. претсед. г. *Бриншека* што се једногласно прима.

Нова Управа изгледа овако:

1.) Претседник: г. *М. Мравље*, геодета и нар. посл.

2.) I. п. претседник: г. *Стјепан Вујичић*, овл. цив. геом. из *Осека*.

3.) II. п. претседник: г. *Бриншек*, виши секр. Минист. финансија.

4.) I. секретар: г. *Димитрије Милачић*, геом.

5.) II. секретар: г. *Фрањо Берне* шеф кат. уп. у *Београду*.

6.) благајник: г. *Арсеније Поповић* геометар.

7.) књижничар: гђц. *Зора Васиљевић*, геометар.

Г. Мравље: Захваљује се на указаном поверењу. Говори о односу Удружења према Одељењу и напомиње да је г. Минист. Фин. обећао, да ће извесне чланове Гл. управе поставити за сталне чиновнике у *Београду*. Та су се обећања

разбила о помоћ. Мин. финансија. Поново ће молити Мин. финансија, да бар уредника остави у Београду. Обраћа се делегатима секција и апелује да нас у раду помогну и да оправдане молбе документују. Треба уредно и на време достављати материјал за „Гласник“ и дужну чланарину, а специјално се обраћа на делегата г. Антоловића да се прими сарадње.

8.) Све секције саопштиле су листу секцијских управа и заступника делегата при Гл. управи, што скупштина прима на знање.

9.) Утврђавање буџета за год. 1933 и 1934.

Господин *Појковић*: излаже предлог буџета, који треба неминовно да изнесе 45 000 дин., да би се могло одговорити обавезама према Интерн. Федерацији (слање делегата у Рим), редовно двомесечно излагање гласника, администрација и друго. Предлог се усваја.

10.) Ивбор делегата за међународну федерацију.

Г. Мравље: предлаже за претстојећу седницу стал. комитета др. **Краља**.

Др. Краљ: Изјављујем, да ће се 8. септембра 1933. г. одржати седница стал. комит. где је потребно послати једног делегата. А идуће године је скупштина у Лондону, где је потребно послати 3 делегата.

Г. Милачић: Сумњам да ће г. Др. Краљ моћи, да сам припреми целокупан елаборат, који федерација тражи с обзиром на краткоћу времена зато предлаже, да се истовремено изаберу тури делегата за скупштвну у Лондону, који ће имати могућности да припреме све што треба за скупштину и помогну припремити потребни елаборат за седницу сталног комитета.

Г. Кужник: Предлаже да сам Др. Краљ иде у Рим, јер је прерано на овој скупштини бирати делегате за 1935 год. зато предлаже да се изаберу 2 помоћника.

Др. Краљ: Објашњава шта све треба спремити за Рим. Мишљења је да не треба сад бирати делег. за Лондон.

Г. Милачић: Тражи да двојица помоћних делегата за припрему елабората буду из Загреба и Љубљане.

Изабрани су Ing. Ивон шеф кат. отс. при фин. дир. у Загребу и г. Шпан проф. на Сред. тех. ш. у Љубљани.

11.) Животни услови геометра на новом премеру.

Прет. г. *Мравље* даје реч дел. бит. секције г. *Соси* који је поднео следећи реферат у име секције Битољ.

Чланови удружења геометара и геодета секције за вардарску бановину, на својој годишњој скупштини у Битољу 5. фебруара ове године, расправљајући о условима под којима живе и раде геометри и геодети новoga премера, донели су резолуцију која је вама свима позната из последње свеске нашега Гласила. Истовремено стављено је у дужност делегатима за ову скупштину да поднесемо опширан реферат на истој.

У последње време учестали су смртни случајеви и обољења међу геометрима од једне опасне болести, што нам је дало повода, да о томе размишљамо, потражимо узроке и покушамо, да се то зло у колико је могуће локализује. Од туберкулозе умире годишње око 2% геометара, а данас болује око 20% геометара од исте болести. 90% смртни случајева је искључиво од туберкулозних обољења.

Сматрамо да су у првом реду криве овоме злу страховито, хрђаве прилике под којима живимо и радимо.

Повољни услови расписани у конкурсу за пријем у нашу школу привукли су из средњих школа велики број наше омладине, а нарочито оне из сиромашних слојева нашега народа, ма да звање „геометар“ није било уопште познато у једном великом делу наше Краљевине. Велико градиво које се имало прећи за две године, и код већине тешке материјалне прилике биле су узрок тешком животу и први услови за развигак овога зла; али сваки од нас у нади, да ће свршетком школовања завршити и своје патње стрпљиво је подносио све те недаће. Међутим, тек сада настају наше највеће невоље.

Млади људи пуни полета и воље за рад, којим ће моћи користити себи, својима и Држави, имајући у виду деликатност катастарских радова, одушевљено су прионули послу. У место, да се тим људима повећава воља и створе што бољи услови за живот, њима се одмах одређује минимум дневнога рада. Тај минимум мора сваки да постигне, у противном оступање од истог повлачило је и губитак једнога дела теренских награда.

Дакле, почетак није био добар. У место, да се прописало радно време и контролисао рад појединаца, контролисао-

се само дневник рада, без обзира да ли је дотични радио или не. Тако се ишло у сусрет несавесним службеницима, који су обично за један дан слупали тај минимум прописан за два дана и други дан радили шта су хтели. Дакле, није се водило рачуна о савесности чиновника, него искључиво о дневном успеху, тако да је веома често квалитет радова губио на рачун квантитета истих. Кад смо већ споменули теренске награде потсетићемо вас на све варијанте кроз које су оне пролазиле. На пр. 1928. год. била је једна висина дневница, а 1929. друга, али су уредно исплаћиване. 1930 године исплаћиване геометрима дневнице у кишне дане (ако није радио на терену) празничне дане, у случају одласка у варош по намирнице, дане појединачног боловања. 1931. год. те дневнице су умањене, а 1932. год. оне су замењене такозваним паушалом. Цели геометарски сталеж диже се против њега, али нажалост није могао бити осујећен његов долазак. Сада када смо се помирили са заменом дневница паушалом дошли смо до закључка да се Правилник о истом не примењује онако како смо очекивали. На пр. одузима се паушал за поједине дане боловања, за дане проведене на годишњем одмору и дане доласка у варош по намирнице.

О другог дела тога паушала, јер његове благодети још нисмо осетили, али према досадашњим обавештењима и саопштењима не можемо ништа очекивати ни од тога дела.

Друга важна околност под којом радимо јесте радно време. И ако је ступио на снагу паушал, којим је прописан годишњи минимум, ипак је на снази време од изласка до заласка сунца, што износи са свакодневним неопходним канцеларским радом минимум 14 часова. Узевши у обзир да немамо ни празничке дане слободне, можете замислити колико је убитачно овако радно време, кад геометрима остаје највише 10 слободних часова дневно за доручак, ручак, вечеру, спавање, разоноду и фамилијарне потребе.

Да би илустровали горње наводе узећемо неколико примера из досадашње праксе, и чему нам може послужити чли-нак: Прорачун на утрошњу времена за премер и израду двеју катастарских општина. (свеска бр. 3 г. г. Гласника за 1932. год.)

Придржавајући се напред наведеног 14 часовног радног времена и просечних дневних минимума, изведени су за-

кључци на основу прорачуна сваке појединачне операције како теренских тако и канцелариских радова који су следећи:

Да би једна општина са густином детаља 10 парцела на један хектар, а величине 850 хектара могла бити готова на терену од једне групе (два члана потребно је 9 месеци и 13 радних дана.) Друга пак општина у којој долазе 2 парцеле на један хектар у величини од 1350 хектара била би готова на терену под горњим условима за 9 месеци и 13 радних дана, док годишњим паушалним минимумом, како би га морали за разлику од осталих минимума, требало би да буду завршене за време од $7\frac{1}{2}$ месеци што чини једну теренску сезону. Као што видимо разлика је у трајању радова код прве општине 1 месец и 28 дана а друге 2 месеца и један дан. Кад би смо пак ову разлику хтјели решити, значило би да морамо наше 14 сто часовно радно време повећати још за 4 сата те би тако добили 18 сто часовно радно време. Горе поменути односи приказани су за нормалне прилике на теренском раду, али ако се узму у обзир и све тешкоће на које наилазе геометри на терену, као на пр. додељивање на рад нестручног особља, отказ фигураната због несталне награде, природне непогоде (киша, град, превелике врућине, велике удаљености од стана и т. д.) онда видимо да сем идеално писаних минимума на хартији има и реалних.

Ако службеник поред поменутих тешкоћа не постигне одређени минимум или упоредо са теренским радом не заврши канцелариске послове (ма да је за исти случај имао оправдање) кажњава се 5, 10 или 20%. Редован је случај, да се оправдања службеника ма како документована била не узимају у обзир него се сваки зато предложени службеник кажњава. Јер постоје тешкоће о којима се ретко води рачуна на пр. спавање по неколико месеци изван села по планинама, болест једног од чланова групе и т. д.

При снимању великих комплекса државних шума геометри су приморани да спавају под ведром небом, јер је терен по неколико сати удаљен од седишта општинске катастарске секције. Кад су се неке групе летос обратиле преко среске секције министарству одговорено им је да праве колибе јер шатора нема. Мислимо да је објашњавати тешкоће око прављења колиба излишно, јер се у току једнога дана снимити толико да је немогуће више од ноћи ноћити у једној колиби, јер се у таквим пределима снимају само границе атара.

А сада у неколико да видимо под каквим условима обављају геометри канцелариске послове. И овде геометри саобразно теренским радовима треба да задовоље одређени минимум, о коме по новом правилнику о паушалу не можемо са сигурношћу говорити, јер нисмо још видели његову практичну примену, али по досадашњим усменим објашњењима првих претпостављених, морамо израђени теренски минимум завршити у зимском периоду радног времена, чиме бисмо задовољили услов за пријем другог дела паушала, а колико је то могуће најбоље се види из поменутог чланка у Гласнику: „Прорачун за две катастарске општине“.

Поред поменутог сезонског минимума постоји и дневни минимум, који се мора сваки дан постићи, јер у противоом службеник нема право на паушал за тај дан, кад није испунио дневни минимум.

Што се тиче канц. радног времена, оно је било до прошле зимске сезоне једнократно, али је за прошлу зимску сезону заведено двократно радно време са одмором на подне од $\frac{1}{2}$ сата. Пошто је битољска секција удаљена од првих локала за исхрану 15 минута брзог хода, чиновници наше секције су тражили да се тај одмор повећа или да се уведе једнократно радно време. На њихору молбу одговорио је инс. орган Мин. који се у то време бавио у битољ. секцији, да чиновници понесу изјутра ручак са собом и ручају у пространој секцијсаој башти; али је ипак после извесног времена, кад се показало скроз немогуће то радно време, оно продужено још за 15 минута, а међутим ове године тај одмор за ручак износи 1 сат, који апсолутно није довољан јер требате пола сата путовати, а за ручак вам остаје свега пола сата, ако немате више од 15 минута пешачења до секције.

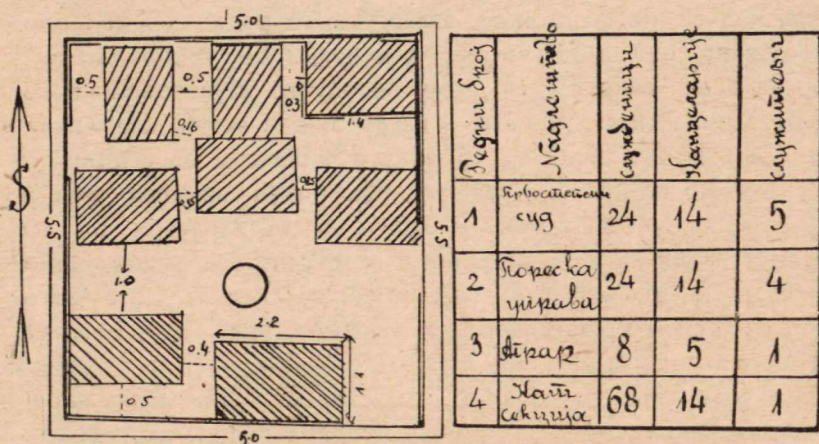
Колико сеprotиве сва три ова радна времена, као и наређење о ручавању зими у башти на температури од 10 до 15 степени са најосновнијим хигијенским уветима сувишно је сматрамо објашњавати. Није довољно што се цело лето хранимо сувом храном него то морамо чинити и зими, кад зато нема уопште потребе.

И ово није најхрђавије радно време. Има једна константна пракса која се последњих година спроводи на новом премеру, а то је продужење канц. радног времена сваког пролећа по 2 сата, што износи са досадашњим укупно 9 сати дневно.

Дакле, није довољно што морате бити 7 сати дневно својим плућима наслоњени на тврду ивицу астала и што морате понекад по цели дан да обављате неки посао стојећи згрбљени над асталом, него се то повисује на 9 сати, јер се неко боји опасности, да радови обављени лети на терену не буду на време у канцеларији завршени.

Приказаћемо вам колико одговарају хиг. условима саме канц. просторије. Узећемо на пр. канц. просторије среске кат. секције у Битољу, у којима је она смештена већ 5 година. Старе две турске куће на периферији вароши од 14 одељења удешених само за становање, са једним источњачким клозетом, две плуваонице и полу иструљени патос. У овим зградама смештено је 60 службеника, тако да просечно долази по 6 службеника у једно одељење. Разуме се, кад је прављен распоред по одељењима није се водило рачуна о кубатури, него се сместило у свако одељење онолико службеника колко се могло уз највећу економију сместити столова, тако да је између њих остављено толико простора да човек мора укосићи ако жели да прође између истих. Да би вам било јасније напред изложено прилажемо скицу, одељења број 6 среске катаст. секције у Битољу, а остала су потпуно идентична.

Покушаћемо да изведемо једно упоређење између осталих надлештава у Битољу и наше секције. Узећемо број службеника, одељења и служитеља.

Помоћница	Површина	Кубатура	на једно лице
8	$5.5 \times 5.0 = 275 \text{ m}^2$	$5.5 \times 5.0 \times 4.0 = 110.0 \text{ m}^3$	$110.0 : 8 = 13.7 \text{ m}^3$

Кад се узме у обзир, да су у свим овим надлештвима сва одељења просечно исте величине, ми видимо једну огромну разлику између околности под којима раде службеници кат. секције и службеници других надлештава. У место да геометар, који ради толико прецизан посао има више commodитета од једнога административног чиновника који може по цели дан једнолико седети на свом месту, видимо да је код нас баш супротно. Сад се морамо питати, да ли су поменута надлештва и сувише раскошна у своме commodитету или је кат. секција стављена на последње место. Свакако, да је ово последње тачно према предњем упоређењу. Зар може један служитељ дати и најпримитивнију чистоћу оволиком броју службеника и одељења и поред тога да свршава све друге послове њему припадајуће (руковање поштом, уређивање магацина са оправком алата, паковање, и распакивање истог и т. д.).

Да то није могуће доказ је његов пад у постелу, што га је задесило оно, што и многе геометре. Напомињемо да наша секција нема осветљења јер се уопште кредит за осветљење не одобрава на новом премеру сем шефовима секција. Помислите кад може један служитељ почистити сва та одељења кад службеници зими раде за време целог видела.

Не сматрајте, да је ово јединствен случај са бит. секцијом. У Пожаревцу, Смедереву, Крагујевцу и т. д. је у своје време радило и данас ради по 50 службеника у једној сали.

О летњим канцеларијским пословима сматрамо да није потребно говорити, јер су оне далеко горе, ако се уопште могу наћи по примитивним јужно-срб. селима. Стан на селу је веома тешко наћи, јер није дужан нико да вам га да, а професионалних станодаваца нема, тако да веома често оба геометра спавају у канцеларији која је уједно кухиња и магацин.

Додуше летње канц. просторије нису толико важне али ипак сте веома често приморани у њима радити празником преко целог дана, а радним даном до поноћи.

Исхрана геометара на новом премеру је испод сваке критике, особито у Јужној Србији. Не сељак, него просечан циганин боље живи од просечног геометра. Места су редовно далеко од вароши 30—70 километара, а није предвиђена никаква услуга мештана геометру, па ма како она била скупо плаћена. Наводимо, да су села удаљена од вароши 30—70 км. Да вам то неби изгледало немогуће, јер има села која

се граниче са вароши, дужност нам је да са вам објаснимо, да по досадашњој пракси у Битољу геометри као практичнији и искуснији добију теже општине које су редовно удаљеније а ближе и лакше добијају курсисти-дневничари.

Сам рад у селу онемогућава геометру 90% дана да руча код куће, него се редовно носи сува храна за ручак. Сува храна, јака жега, а понекад недостатак воде, велике су невоље са којима се лети боримо.

Кад се овоме додају још и елементарне непогоде, на које наилазимо (град, киша, снег, ветар и т. д.) долазимо до закључка да теренски рад напреже нашу физичку енергију до максимума, а посао снимања захтева душевне напоре, због компликованих случајева на које наилазимо, велике брзине снимања, честих промена радника и т. д.

Кад је већ реч о елементарним непогодама морам вам споменути наређење Мин. фин. бр. 1837/21.931., којим се наређује геометрима да раде на терену и ако киша пада, јер има послова који се и по киши могу обављати.

О исхрани преко зиме говорили смо у примедбама о канц. радном времену.

Колеге! На овоме месту категорички тврдимо, да се према геометрима на новом премеру не примењују **позитивни земаљски закони**, а о томе имамо безброј доказа.

1.) Сами минимуми како годишњи тако и редовни, како за теренске тако и за канцелариске радове одузимају нам право, де се назовемо држ. чиновницима него акордантима Мин. фин. Сматрамо да је наша заклетва на верност и савесну службу Краљу и Отаџбини излишна када се о истој не води рачуна.

2.) 1931. год. једна група у срезу битољском на премеру К. О. Ђават задржала се 4 месеца и 10 дана, а инспекциони орган Мин. фин. предвидео је пре почетка рада те општине да ће се радови у истој бити готови за два месеца и 25 дана. Тој је групи ускраћено право на дневнице за време које је преко одређеног рока провела на раду у истој и ако је постигла следеће резултате: За 3 радна дана укопала 95 полигоних тач. (32 просечно) за три дана измерила 154 угла (51 прос.) за 97 радних дана снимила је са 361 станице (3,8 прос.); 961 детаљну тачку (101 прос.) 2301 парцелу (24,2) 1600 хектара (6,1). Дакле све изнад прописног минимума. Напомињемо, да су радницима исплаћене наднице за цело време трајања радова.

3.) За време од 5 година постојања бит. секције руинирано је неколико амрела, који су руинирани и дошли у секцију. Прошлог лето послани су ти амрели у Мин. на оправку и од Минист. дошао је рачун да се од службеника битољске секције наплати сума од 2700 динара како шеф нађе за најзгодније. Г. шеф је разрезао по 50 динара на сваког геометра, без обзира дали је он узимао амрел на послугу и да ли је исти исправан враћен само ако је био до тада у битољској секцији. Ово се у најновије време зове упроштена администрација. (Закон о држ. рач. предвиђа извесну амортизацију инвентарског материјала сваке године.) Међутим у битољској секцији за 5 година постојања и након премера Пелагоније Перистера и Кајмакчалана свега 100000 није амортизована ни једна топографска држаља.

4.) Ако је службеник на терену прекинувши пантљику, исту закрпио на свој начин и материјалом који му је стајао на расположењу, али ипак исправно то се крпљење преко зиме обавља поново са исправним материјалом, а од службеника се за свако крпљење наплаћује по 5 динара у корист држ. касе.

5.) Ако сте у току вишегодишње праксе оштетили или упропастили неки алат, 1. марта 1933. године сав тај материјал је наплаћен, тако да је велики број службеника, којима је обустављено више од $\frac{1}{3}$ припадљности, а један од 1015 динара према платном списку примио свега 416 динара. Напомињемо господо, да у сва три ова последња случаја ниједан службеник није добио ни наређење Мин., а ни неки доказ да је нешто заиста исплатио тј. признаницу или реверс. Него то иде на поверење, а због тога система поверења службеник плаћа једну те исту ствар два, а понекад и три пута.

Неко ће рећи да у овим случајевима има законски лек. Господо колеге, нема! Јер ако не пристајете да вам се учине ти одбици припадљности се враћају назад преко Министарства држ. благајни и онда чекајте док их добијете.

5.) На новом премеру се не води рачуна о томе колико пута у једној години можете бити кажњени. Један службеник је у току 1930. године био кажњен једанпут са 200 динара, други пут са 300 динара а трећи пут са 50% и то све од редовних припадљности.

7.) О унапређењу колега на новом премеру се не води довољно рачуна. Има два случаја у битољској секцији гдје су

два приправника задржана већ више од годину дана без унапређења у 9 гуупу и ако имају све законске увјете. Кад је један од њих пре извесног времена поново тражио своје право, Министарство му је под бројем 7739 одговорило следеће: Именовани још није доказао својим радом и понашањем да заслужује постављене за к. п. г. девете положајне групе, те према томе није безраложно запостављен. Чим се одељење увери да је заслужио унапређење биће унапређен. Овај наш колега је већ више од годину дана тешко болестан на плусима, ожењен и има двоје деце, а никада до сада није кажњаван. Једини му је грех што својим потписом није хтео аминувати горњи лоповлук свога бившега шефа. На овај жалостан начин се загорчава овоме колеги и онако тежак живот.

8.) О рангу службеника се у опште не води рачуна. У битољској секцији су два тех. помоћника. Један је 5 по рангу службеник те секције а други тех. — дневничар. При овогоеишњем распореду маса случајева прип. са положеним држ. испитом и вишегодишњом праксом поставља се за помоћника приправнику без држ. испита и са мање година праксе. Разлог су већином лични односи са непосредним старешином.

Ово је само бледа слика и само мали потсетник свих оних случајева који се догађају на новом премеру, а који иду у прилог нашем тврђењу. Једна друга ствар нас нарочито забрињава у последње време.

Како вама је свима познато у нашу струку су уведени људи без потребних стручних квалификација. Ти људи стварају данас на новом премеру једну хрђаву конкуренцију која још више отежава и онако тешке услове под којима живимо и радимо. Они знају да имају доста заслуга за увођење паушала у место теренских дневница; јер је некоме требало, да докаже геометрима бар формално, да неквалификовано особље на које се толико виче, постиже боље резултате од квалификованог.

И шта раде ти људи? По цели дан не излазе из канцеларије. Будући нема осветљења да раде ноћу носе своје сопствене лампе у канцеларију и раде преко ноћи, или носе кући и завршавају елаборате, а неки су отишли и тако далеко да у саучају кад неко неслагање кочи рад, удешавају теренске податке по њиховој личној вољи. Тако се догодио случај да је један од тих дневничара „натерао“ (како се то полузванично каже) један влак по X—у 96 м, а по у Y—у 153 м. Дакле једна

„ситница“ линеарног отступања од 181 м. Оваквим радом што није јединствен случај колико трпи и наш углед и државни интереси није потребно ни доказивати.

Господо! Када смо се ми из Битоља решили на овако тежак и дугачак пут и када смо са осталим колегама решили да преко ове скупштине саопштимо наше невоље на највише место, изразили смо уједно бојазан и то одлучну, да ће овај наш апел проћи као и досадашњи. Када смо то чинили имали смо разлога, јер господо сваке године има већ 5—6 година на свакој скупштини, конференцији и други састанцима смо о истом говорили и исто стављали управама у дужност али наше невоље постају сваким даном све веће. Ето зато је та оправдана бојазан за успех сваке наше акције.

Млакост са наше стране, а упорност у једноме циљу, да катастар буде што пре готов и са што мање материјалних жртава, са друге стране, онемогућују сваку нашу акцију за бољитком нашега положаја.

И до сада смо оправдано тражили то, али нисмо имали те аргументе, које данас имамо.

Требаће још неколико десетина смртних случајева од туберкулозе па тек да се увиде тешки животни услови геометара на новом премеру.

Овлашћени смо поштовани скупе, да у име колега из вардарске бановине изјавимо да је ово наш последњи апел. Његово остварење стављамо у дужност Главној управи и ако исто не може да постигне код наших стручних претпостављених да његово остварење тражи на највишем месту.

Ми смо господо свесни да је катастарски премер огромни државни посао и да за његово остварење треба уложити доста материјалних жртава, али наше здравље и наши животи морају бити поштеђени.

Друго ништа не желимо. У протинном завршење катастра биће друга Пирова победа.

Г. Драгићевих: Излаже да исти услови владају и у Пећи и Ђаковици, као и у Битољу. Прилаже реферат у 22 тачака прилог битољском реферату.

Моли Гл. управу, да поради, да се Махићу врати плата што је обустављена ради фигурантских исплата.

Сваку тачку у резолуцији образложе затим наставља.

У нашој секцији установљена је нека књига „Дневник“. Књига није у складу са Чинов. Законом. На првој

страни поред осталог пише и ово: „Књига се неће потписивати, али се исто тако, нико не може извинута, да му је непозната садржина за извесне дане, јер су најстарији службеници дужни да их обавесте о ономе што су тога дана прочитали, ако случајно нису били присутни читању“. У књизи се уписују такве ствари, које морају бити тајна, јер ако свако зна о њима, иде на штету угледа државног чиновника. Често пута овакве ствари се и не шаљу на читање ономе кога интересују. У истој књизи се прети чиновницима да ће бити реферисани Одељењу. Што такође вређа, јер крњи углед.

Г. Рисићковић: Факат је да рад Удружења, до скоро, па ни сада сасвим, није задовољавајући. Узроке треба тражити и *наћи* на више страна: једни ће га *наћи* у неорганизованој геометрији, други у мешању прстију — у наше ствари — од нас непозваних, трећи у повлачењу са позорнице рада за опште интересе многих, чим је у изгледу макар какав аванзман и т. д. и т. д. Али није довољно само констатирати и пронаћи узроке макар и тачно, треба њих онемогућити па тек онда неће бити последица. Зато и ми морамо много што шта онемогућити — ако желимо искоришћавати права која нам закон даје.

Ми, по Закону о чиновницима, уживамо извесна права. Али оно што се има (ужива), треба још *наћи* и *моћи* одбрани. Јер, што је са земљом исто је и са правима. Тј. ако не браните — или не успете да забраните неком — кад вам заоре на њиву, он, оруђи је, кроз неколико година, постаје легални сопственик *ваше њиве*. Исто је и са правима, *јер обичаји постају право и оно је из њих никло о развијало се*. Сада да пређем на конкретне ствари:

Пре, не више, него $1\frac{1}{2}$ годину, геометар почетник, имао је на терену око 3000 дин., данас има свега 1500 дин. Остатак, који се не исплаћује, прави је остатак, јер се он, *скоро* *цео* задржи за „*евентуалне грешке*“, пошто ми не смемо грешити, и све грешке падају на наш рачун. За 6 месеци рада на терену, са резултатом 99.4%, добио сам 689 дин. Дакле као што се види?! — Ни један чиновнички сталез (нити група), у земљи, није изгубио колико ми. Зашто, по ком правилу и Закону ми губимо више од свих?! На то се заиста не може одговорити.

Упоредимо ли наше „*радно време*“ са законом прописаним, види се да је 2 пута дуже. Последице прековременог

неплаћеног рада осећају геометри на својим леђима: повећана наклоност према болестима па аналогно томе и све већа смртност и т. д. и т. д. Даље: важећи „минимуми“ уопште су недостиживи, *само ако се прећештавља здравље и савесћан рад њима*. Чак би требало годину растегнути на 15—18 месеци па да се они удовоље. Горе поменути услови рада стварају од нас умне и физичке богаље — људе без смисла и полета за живот. Док, међутим, општи интереси захтевају баш супротно, како би ваљано и савесно послужили нешто дуже од „једне деценије“, Уз ово не могу а да не поменем неке незаконите поступке, који доказују, као да ми немамо никаквих права. Наиме: 1. Поред прописног — таксираног, лекарског уверења, дотичном геометру се одобрава боловање **без принадлежности**. Дакле — кад се геометар разболи на послу — мора да скапа које од болести, а које од *глади* „без принадлежности“. 2. пример: Човеку, геометру, са отвореном туберкулозом, лекар предлаже 3 месеца боловања, а Одељење му одобрава 2 месеца (како сам прича пред неколико колега). После 2 $\frac{1}{2}$ месеца дотични иде у црну земљу место на дужност. 3. пример: Геометар подноси лекарско уверење за боловање — и Одељење к. и д. добара доноси решење да се дотични отпусти из службе — само ако буде боловао. Затим: подноси Одељењу молбу са лек. уверењем — а оно доноси решење: „не може се одобрити боловање — док се не заврше теренски и канцеларијски радови“ — макар дотични дотада умро. За све ове примере имам доказе. Сличних примера има — да их је тешко избројити. Треба само да се запитамо: како се сме овако газити Закон; затим: како се сме нама, оваквим поступцима, губити воља на рад и живот; и најважније: ко сме да се игра и титра нашим животима, зар су они тако ништавни и тако јефтини?! Овакву штедљивост — на рачун наших младих живота, имају људи, који (поједан) на х места имају годишње прихода више него 250 геом. приправника за месец.

За све предње *криви смо ми сами*, јер се све то чини а да не пређе глас и потпис „примио к знању“, зато што се на оваква безакоња не жалимо и на најкомпетентнија места и не знају да су горње „уштеде“ на 100 пута већу штету него корист. На оваква решења треба не само да се жалимо, него да их увек износимо на наше јавне највеће форуме, и ја сам тврдо уверен — ако ни због чега, а оно због *срама*

било би мање сличних поступака. Поред тога — оваква решења треба документована слати Гл. управи Удружења — ради потребних корака на надлежна места. Главна управа — ова од прошле године (и садашња) је доста радила, али није — бар, довољно урадила. Делом због неучешћа свих нас у раду, али највећим делом „због кочења и ометања нашег рада“ (како је лепо рекао г. претс. М. Мравље) „за заједничке интересе“ од стране највећег функционера Одељ. к. и др. добара. Али Гл. управа, односно ми сви *морамо и можемо*, једанпут за свагда, стати на крај оваквом омаловажавању и онемогућавању наше акције (за заједничке интересе), па према томе и упропашћавању нас самих — **јер постоје материјални услови за то.**

За ликвидирање горњих недаћа, требамо бити сви **чврсто и уредно** организовани у наше Удружење и поред посебних жалби, и општих захтева интервенције од Гл. управе, требамо једногласно и сложено захтевати *регулисање законског радног времена*. То је питање које треба решити одмах ако не желимо и даље пропадати — нагло као до сада.

Као резултат рада — људи похлепних за личне користи — јесте дезорганизованост међу геометрима. Зато не треба да се дамо више повести странпутицом тако лако, као 1930 год. кат. Удружење, и подвојити у таборе, на штету општих интереса, него морамо — сви, заједнички делати за побољшање нашег садашњег стања.

Даље: једна жалосна чињеница јесте бегане са позорнице рада, чим се почну мало енергичније заступати наши сталешки интереси, ако је у питању макар каква лична корист: наиме, дају се оставке (једно од важних места у Гл. управи имали смо упражњено за читаву прошлу годину); дају се оставке на положаје секцијских управа, прети се — односно наговештавају се оставке — чим се појави макакво обећање за „аванзмане“, који су скоро незнатни и т. д. и т. д. И ако то има утицаја на ток догађаја, ми можемо без тих извесних, и ми ћемо бити способни да сами *бранимо* и *одбранимо* наше интересе, не чекајући ни на кога са стране, само ако се будемо како ваља организовали. — Резиме:

Организујмо се сви (без обзира у ком министарству и у ком крају наше државе радимо), и као такви захтевајмо: **регулисање законског радног времена; враћање теренског додатка у виду дневница — односно укидање пау-**

шала; жалимо са на сваки незаконити поступак, — и настаће бољи дани за геометре (нарочито у Одељ. кат. и држ. добара).

Надајући се да ћемо убудуће свесније заступати своје интересе ја вас у то име поздрављам.

Др. Краљ: Ради личног објашњења. Говори о саслушању г. Распоповића поводом отпуштања из држ. службе.

Објашњава да је било свега два начина. Или да моли за повраћај или да тужи Државном савету. А пошто је г. Распоповић изабрао овај други начин то је ствар на томе и остала. Даље напомиње да се неосноване ствари не уносе у резолуције. Говорећи о паушалу, напомиње да је 10% обуставе Правилником оправдана.

Г. Милачић: Не слаже се са Др. Краљом по питању одузимања 10% од паушала, од децембра.

У Уредби о паушалу стоји: Однос теренског радног времена према канцелариском је 7.5 према 4.5. Ми смо провели 7.5 м. на терену пре него је изашла уредба о смањењу дневница теренских, према томе ми смо те дневнице зарадили пре ове Уредбе. Зашто? Зато што је паушал функција теренских дневница, а свакоме мора да је јасно, да смо их ми већ зарадили. Да смо радили по уредби 84 600/л. то се не би десило, јер једанпут исплаћен новац неповратан је за државну касу.

Г. Драгићевић: Једну личну ствар да изнесем: Добио сам решење, којом се одобрава одузимање паушалног додатка за време болести од 20 дана, а које ми је лечење урачунато у годишњи одмор. Одобрење одузимања паушалног додатка за ово време правда се чл. 8. правилника. мада у правилнику стоји да паушални додаток припада преко целе године, подразумева се и за годишњи одмор који сваком према Закону о чиновницима припада. Али и ако се протумачи и чл. 8. правилника и распис бр. 42117, специјално за мој случај, узимајући у обзир раније време за које су ми одбили паушал ја сам био на терену 7½ месеци. Значи решење се не би могло издати, ни на основу чл. 8. правилника нити на основу расписа бр. 42117.

Седница се прекида у 12 h 40 м.

Наставак у 15 h.

Г. Мравље: отвара скупштину у 15 h. и даје реч г. Маринковићу.

Г. Маринковић: На стотине геометара постављају се геом. приправници, млади људи као и дневничари за шефове. Ови људи не умеју да воде надлештво. Не умеју да се опходе са грађанством. Те тиме руше углед свој, особља па и централног надлештва.

Говори о појму старешинства, које је лоше схваћено код нас, т. ј. старији се запостављају и бацају као старо гвожђе, а млађи им се постављају за шефове. Говори о вишекратном наплаћивању једном расходованих ствари.

Предложено је од неколико секција да се изабере одбор за састав резолуције, који је одмах и изабран.

Г. Перчић: Говори о прековремеоом раду група на терену. Објашњава да су 2 групе биле у зимско време на терену и нису ништа могле урадити.

Говори да има група које су преко одређеног времена биле на терену, те им ради тога треба исплатити дневнице за време преко 75. мј. пров. на терену.

Треба смањити минимуме, ако желимо имати солидан катастар. Изниман је случај да се фамилијарни геометри селе, а да селидбене трошкове не добивају.

Тражи да се и са геометрима поступи по Закону о чиновницима. Говори о прочишћавању геометарских редова. О потреби оснивања читаоница. Говори о Државном савету који му је признао путни рачун, а Одељење га поред свега тога ни до данас није исплатило.

Г. Дилберовић: Мишљења сам, да ову тачку дневног реда, треба стегнути, пошто ће нас одвести у недоглед, али дозволте да додам ово:

Позната је чињеница, да на новом премеру постоји неквалификовано особље у 40 од сто и то курсисти, који званичну титулу имају: „технички дневничар“, а у приватном животу: „геометар“ и са већим припадностима од указног особља. Шта раде такви, дозволте, да наведем:

1. У срезу јасеничком прошле 1932 год. две општине срачунате у Вел. Орашју морали смо скоро све поново рачунати површине, пошто су рђаво срачунате, испуштене парцеле, а грешке бачене у путеве.

2. У срезу качерском, у општини Баљковцима, потрошиле су 3 дана три групе, ради рђавог снимања детаља окренутог у страну за 90° и испуштених парцела, као и ради уколавања коља место циви у проверавања других недостатака.

О томе је предат пре три месеца опширан документован реферат потписан од 5 (пет) службеника, али међутим томе је сада поверено да организује среску секцију у Прељини, — дакле једно државно надлештво.

Г. Грђић: (дел. секц. Београд). Каже да је у Битољском реферату речено све и апелује на председника, да се заузме у Народној скупштини да би се образовала анкетна комисија, која би испитала прилике под којима геометри раде на новом премеру.

13.) Комасациони радови у земљи.

Г. Милачић: Излаже пројекат предлога Закона, који је инжињерска комора поднела Минист. Грађевина, према коме се тражи искључиво право рада на катастарском премеру и комасацији земљишта за овлашћене инжињере. Познато је да су комас. радове радили геодети и геометри, а не инжињери. Грађевинске инжињере треба искључити из геодетских послова, зато што се геодезија предије на грађ. отсеку само енциклопедиски.

Извршење комасационог рада треба да буде искључиво право геодетско култур-техничких инжињера и геодета, наравно после положеног стручног испита. Захтева да се грађ. инж. не дозволи право полагања испита за цивил. геом. праксу.

Ing. Ивон: Све ком. радове у Сав. бановини извршили су искључиво геометри и геодети. Неоправдано је да инжињери, који нису геодетски имају право радиги геодетске послове те им не треба дозволити право полагања испита. Наводи случај, где је један маш. инж. изводио комасац радове.

Др. Краљ: Изјављује, да је њему познато, да је тачка 8. чл. 15. од стране инж. коморе брисана, па је мишљења, да се даља дискусија по овоме питању прекине.

Г. Маџуловић: Неправилно је и неоправдано, да инжињери стичу право полаг. испита за цивилног геометра после 3 год., а геом. и геод. после 5, па захтева да се то изједначи. Тражи да се могу бавити само геодет. инжињери, геодети и геом. комасационим радовима. Најслабије геодет. радове у цивилној пракси дају грађевински инж.

Г. Миљанић: Чл. 31. Уредбе о изв. јав. геод. геом. рад. каже, да сва овлашћена лица морају имати за своје помоћнике само квалификовано особље. Нажалост овај члан се игнорише. Тражи да се управа Удружења побрине да се овај члан Уредбе стриктно примењује.

Г. Ing *Ивон*: По уредби бр. 1100 имају право приватна предузећа да се баве геодетским радовима, ако имају свега једно стручно лице. Наводи неколико примера злоупотребе и тражи да се та одредба брише из Уредбе, јер се разна приватна предузећа не могу бавити геод. радовима, па макар и имали једно стручно лице. По тачки 13. решено је да се остава секцији вардар. бановине одрешене руке.

14.) *Bydlo*: Тражи да се изврши изједначење у погледу стицања права за добивиње овлашћења за цивилну приксу оним геометрима, који се налазе у самоуправним надлештвима са онима, који су постављени и свим централним надлештвима у државној служби.

Др. Краљ: Објашњава да Бан не може поставити геом. приправника. Тумачи закон о чиновницима. Међутим објашњено је неком привременом Уредбом, по којој су такви чиновници припуштени државном испиту. А за даље напредовање нема једнообразности у закону, те се мора накнадно о томе решавати.

Г. Машуловић: Тражи да се управа побрине да би цивилни геом. добили повластицу вожње на држ. железницама бар 3 пута годишње.

Тражи да се тарифа, која је била 1928 г. код Мин. Грађевина за овл. грађ. инжињ, да се та уредба прошири и на овлаш. цив. геометре, кад излазе као вештаци на терен.

Г. Ивон напомиње да треба упр. Удружења да изради своју Уредбу, која се односи на овл. цив. геометра и поднесе Мин. финансија на одобрење.

Г. Милачић износи историјат кроз који је прошао пројекат предлога закона о геом. коморама и каже да је већ два пута примљен на конгресима, те је излишно даље о њему дискутовати. Због тога захтева да скупштина сагласи се са истим текстом.

По овом питању развила се диск. у којој су учествовали: *Др. Краљ, Ing. Иван, г. Кужник, Мравле* и на предлог *г. Кужника* решено је, да се не оснивају коморе по бановинама. већ само једва за целу државу са седиштем у Београду, што скупштина прима.

Г. Распоповић: Тврду да су извесне колегинице дипломирале још 1930 и 1931 г. а ни до данас нису постављене за чиновн. приправнике. На њихова тражења одговорено им је, да сачекају док њихове колеге одслуже војску па тек

онда ће бити постављене. Колеге су отслужиле војску, а оне још нису постављене.

Затим се тражи од Гл. управе да у идућем броју гласника демантује ону неистину: „да у Одељ. к. и др. добара нема шехн. дневн. вршиоца дужности и ср. секције“, и да даље сличне неистине не штампа у гласник — ма из ког и ма из каквог извора долазиле.

Г. Лековић: Тражи да Гл. Управа предузме кораке у Мин. унутр. дела, да се растури Удруж. руских геометара у Југославаји, пошто на основу закона о чиновницима не може у нашој држави постојати 2 Удружења, а још мање једно, које је чисто професионално. Онај ко има право да буде члан отворена су му врата удруж. геом. и геодета.

На предлог ing. Ивана скупштина једногласно усваја да се идућа скупштина одржи у Сплиту.

У име редакционог одбора г. Соса чита резолуцију.

Г. Краљ: Захтева да се извесне речи у резолуцији измене, као место „тражимо“ да буде „молимо“ и да се брише речен. „да су геометри ван закона“, јер ван закона се стављају само хајдуци. Молити је све дозвољено.

После бучних објашњења резолуција се у начелу прима с тим да се примедбе Дг. Краља приме.

Г. Перчец: Да би све документовали што је унесено у записник тражи рок од 14 дана за доставу података.

Г. Милачић: Изјављује да без стварних доказа, оригиналних података, Гл. управа неће ни по једном питању ништа предузимати, кад је реч о неправилностима и раду ма чијему.

Г. Мравле закључио је скупштину у 20 h. с тим да скупштина настави рад сутра у 8 h. предлажући г. Вудла за заменика. Прима се.

Наставак скупштине у 16 h.

Г. Бидло отвара скупштину.

Даје реч г. Соси, који чита дефинитивни текст резолуције, који гласи:

Констатујемо жалосну чињеницу, да је здравствено стање геометара новог премера услед пренапорних радова и тешких животних услова постало најважније сталешко питање.

Ово би се стање могло поправити само на тај начин, ако би Министарство финансија:

1) Оболелим службеницима омогућило лечење,

с тим што би такве особе поставило на таква места где им је могућно лечење, или их за извесно време ослободило напорнога рада.

2) Укинуло паушални систем плаћања теренских награда, јер је тај систем штетан по државу и сталез. Овај систем услед несолидне конкуренције доводи до квалитативно рђавих радова и штетан је по здравље геометара. Већ свршене радове по овом сичтему обрачунати по правилнику.

3) Укинуло досадашње радно време од изласка до заласка сунца за рад на терену, као и прековремено дневно и ноћно канцелариско радно време; те прописало уобичајено радно време, које важи у осталим државним надлештвима.

4) Све законе, уредбе и правилнике који регулишу однос осталих државних службеника примењивало и на државне геометре.

Констатујемо, даље, да је потребно:

1) Доношење једног јединственог закона о комасацији земљишта уз сарадњу Удружења геометара и геодета.

2) Прописати тарифу о минималним наградама за радове овл. цив. геометара, када врше дужност вештачења на позив државних и самоуправних власти У ту сврху имао би се правилник број 35207-27 од 25. августа 1928. године. Министарства грађевина проширити и на овлашћене геометре.

3) Да се допуни чл. 11 Уредбе бр. 11005 „О овлашћењу за извођење јавних геодетско-геометарских радова „у томе правцу“ да се од дипломираних инжињера пуштају на геометарске испите само геодетски инжињери, а као време праксе да буде и за инжињере и за геодете као и за геометре време од 3 године, дозволивши полагање тога испита државним и самоуправним геометрима за време активне службе.

4) Допунити Правилник о издавању катастарских радова приватним предузећима у томе смислу да се такви радови не могу издавати предузећима чији чланови немају геометарске квалификације, па ни онда ако имају геометра за пословођу.

5.) Замолити Министарство саобраћаја за повлашћену вожњу цивилних геометара, чланова Удружења.

6.) Повећати број катастарског обобља при финансијским дирекцијама Савске и Дравске бановине, да би се могли посвршавати прописани радови без продужења канцелариског времена, или пребацити земљарину на пореске управе.

7.) Поставити за чиновничке приправнике, све дипломиране геометре и геодете који се уредном молбом обрате Министарству, како би тиме заменили невалификовано и нестручно особље, које данас силом прилика та места попуњава као и дати унапређење на време онима који на то по закону имају право.

8.) Омогућити геодетима напредовање до 4 положајне групе с обзиром на њихово геодетско-академско образовање.

Нашој управи стављамо у дужност да ова питања, у живот спроведе, употребивши све легалне путеве који јој стоје на расположењу.

Скупштина једногласно усваја деф. текст резолуције.

Г. ing. Иван: Позива геометре на савестан рад. Да обрате велику пажњу на квалитет радова јер је само добар катастар од неоцењиве важности за сређивање економских, културних и социјалних прилика у земљи.

Г. Bydlo: Поздравља скупштину и поздравља присутне, да својим колегама понесу поздраве и закључује скупштину у 6 час.

В Е С Т И

† Сотир Пешић

Поред великог броја умрлих младих геометара смрт је нашла и Сотира Пешића. Умро је у јануару месецу 1933 год. у Врањској Бањи, а рођен је 1908 год. у селу Корбевцу врањског округа. Основну школу завршио је у Корбевцу, а гимназију учио у Врању. Затим је 1930 год. завршио Државну средњу техн. школу геометарског отсека у Београду.

За време школовања у гимназији од својих другова истицао се у свим гимнастичким радовима својом јачином, а

својом дружељубивошћу био је омиљен од својих другова и од грађанства

Такође, учећи у Београду, својом јаком вољом чинио је одлику од осталих а нарочито као цртач, где је и за све време имао помоћ од школе; што му се је и пружила могућност те је завршио. Али услед претераног рада по хладним и кишним данима на терену, његова способност за кратко време га издала, где га је и смрт вечито раставила са овог света. Ож умире баш у доба када може да прикаже своју способност у геодетској струци и када је

могао себи и родитељима пружити срећу и задовољство, али неизбежна смрт, ето, отрже га за увек.

Његовом смрћу родитељи губе сина, а геометри доброг и племенитог друга и пријатеља.

Нека му је вечна слава и помен.

1. Редовита главна скупштина Удружења геометара и геодета Краљевине Југославије секције савске банов не у Загребу.

Скупштину је отворио 19. фебруара 1933. у 9 сати претседник г. геод. Милан Курент и одмах предложио да се пошаље телеграм Њ. Величанству Краљу. Чланови су предложени телеграм одушевљено примили. Даље чита поздравне телеграме г инж. Ст. Недељковићу; помоћнику министра финансија, геодетском генералу г. Ст. Бошковићу и професору универзитета у Загребу инж. г. Павлу Хорвату, што чланови са одобравањем прихватају. Прије прелаза на дневни ред претседник кратким и срдачним говором поздравља чланове и изасланике власти, а посебице упућује другарске поздраве геодетском нараштају присутним слушаочима Геодетско-културног одељења техн. факултета у Загребу.

Прелазећи на дневни ред претседник предлаже, да г.г. геод. Лелић и геод. Матуловић воде записник ове скупштине, а за овјеровитеље записника прошле скупштине предлаже г.г. Харапина и Кризманића, што скупштина прима.

Г. Драгутин Јемрић чита тајнички извештај. Износи интерни рад одбора и подвлачи заслужно дјеловање благајника г. Ј. Вулетића. Имајући у виду сталешке интересе одбор је повео енергичну борбу против неквалификованог рада у струци и против прекорачивања појединих врсти овлашћења. Успјешно је интервенирано код судских власти, да са увиди у земљ. књ. уредима дозволе без ограничења преко читавог

радног времена. Затражено је, да у испитну комисију за полагање стручног геодетског испита уђе и изасланик Удружења.

Особита је пажња посвећена једнообразном геодетском раду у сагласности са катастарским прописима а посебице саставу диобних планова. Одбор је водио бригу о намештењу млађих колега.

У свом извештају тајник посебно истиче заслугу инж. Камила Ивона, шефа Отсека за катастар и држ. добра по Савској финансијској дирекцији и каже: Ми не би ни из далека имали толики успех, да није било његове помоћи; коју је он увек спремно давао живо заинтересован за сва сталешка питања.

Закључује извештај и позива све колеге, да се учлане у Удружење. Да постигнемо потпуни успех потребан је рад појединог члана.

Г. Јосип Вулетић даје благајнички извештај. Примитак Дин. 4220 издатак 2677 Дин. 33 п; дуговање из чланарини 2070 Дин.

Ревизиони одбор извешћује, да је пословање уредно па предлаже апсолуториј што скупштина једногласно прима.

Скупштина прелази на бирање нове управе и двојицу делегата за главну скупштину удружења. Једногласно су изабрани у управу: Претседник геод. Милан Курент, потпретседник Јосип Кризманић, тајник Драгутин Јемрић, благајник Јосип Вулетић, одборници Влатко Чубранић, Јосип Маврић, Инж. Федор Делић, Драгутин Харапин, геод. Милан Шварић, Степан Север и геод. Никола Лелић. У ревизиони одбор претседник Бон Фрањо, чланови Божић Будислав и Хири Драгомир. Као делегати за главну скупштину изабрани су Инж. Камило Ивон и геод. Јерко Матуловић.

У евентуалијама геод. Јерко Матуловић износи значење и сврху Задру-

те геометара за штедњу и кредит. Апелује на све колеге, да се учлане у ту нашу једину економску институцију која је својим досадањим радом завриједила потпуно наше поверење. Скупштина излагање прима с интересом.

Иницијативом г. Трстењака и Вуђана отвара се дебата о примени катастарских правилника на геодетску праксу у подручју старог катастарског премера. Дебата се живо одвија и у њој учествују: геод. Курент, Јемрић, Зборил, Инж. Делић, и геод. Матуловћ. Госп. Инж. Камило Ивон осврће се на поједина излагања и каже, да геодетска пракса мора бити таква, да служи на част струци.

Г. Јемрић предлаже скицу формулара за диобне планове и предлаже, да ба их секција штампала у властитој режији. Даље предлаже, да се Министарству финансија Одељењу катастра и држ. добара упути претставка о оснивању секције за нов премеар на подручју савске финансијске дирекције. Инж. Ивон осврће се на излагање предлагача о последњем предлогу. Предлози су једногласно примљени.

Г. Драгутин Јемрић предлаже, да Министарство финансија потврди ону тарифу на јавне геодетске ридове, коју је прописало Министарство грађевина. Предлог је примљен.

Претседник чита стигле телеграме скупштини.

У 12 сати претседник закључује скупштину са жељом, да другој скупштини приступе и они колеге, који још нису учлањени у Удружење.

Скупштина Задруге

Редовна годишња скупштина Задруге геометара са штедњу и кредит одржана је дне 26. марта 1933. год. у Београду. Изасланик Министарства трговине и индустрије био је г. г. Михајло Предић, секретар истога Министарства. Претседавао је г. Петар Гриогоно, вниш кат; инспектор.

Присуствовало је односно било представљено $\frac{2}{3}$ задругара од укупних 116, кији су имали право гласа. Раздељен је присутнима извештај управе и биланс за 1932 г. Главни подаци извештајт и биланса јесу: Задруга има 225 чланова, уплаћених удела дин. 221.663—резервни фонд . . . дин. 16.829.—фонд за подизање дома дин. 55.072,—фонд за међусобно помагање д. 4.494,—По меничним зајмовима издато је дин. 360.717,— а враћено дин. 119.227,—Чиста добит износила је дин. 14.633,— од чега је стајало на расположењу задругара дин. 8.419.— Скупштина је решила да се не дају камате на уделе, већ да се од расположиве суме одобри фонду за дом дин. 6.200— а фонду за помагање дин. 2.219— Чланови управног и надзорног одбора одрекли су се било какве награде као и прошлих година. Тиме су учесници скупштине са своје стране жртвујући припод својих удела за опште сврхе, као и управа не тражећи никакву награду за свој рад документовали да је задруга социјална установа геометара.

Скупштина је дала разрешницу једногласно, те су акламацијом изабрани сви досадањи чланови управног одбора: Др. Звонимир Краљ, Никола Милеугнић, Арсеније Поповић, Васо Настић, Добривоје Крагић, Јосип Вавра и Божитар Антољевић. У надзорни одбор изабрани су: Будимир Живанчевић, Славко Мартинић, инж. Рудолф Кофка, Карол Тигл и Лука Јагер.

Расправљано је о писмено поднетим предлозима задругара Џинића Мурадифа и Фалатова Ивана. Први је предложио да се чиста добит дели задругарима у форми камата на уделе. Управа је објаснила да је бар за прве три године било потребно жртвовање добити општим сврхама, а да се те жртве не морају трајно и у будуће чинити. Оба предлагача тражили су да задруга експедитивније одговара на писма чланова, што је новоизабрана у-

права обећала у границама могућности јер нарочито сталез службеника не може се сада држати. И коначно обочица траже да се поставе повереници задруге у појединим центрима, који би прикупљали нове чланове, водили бригу о њиховим уплатама и потврђивали исте у име задруге. Објашњено је по управи да су повереници као добровољци врло корисни задрузи, али она не може поставити, пошто то не предвиђају Правила, нити могу добити овлашћење да у име задруге потврђују уплате, пошто по Правилима наређења за благајму могу давати само претседник или потпретседник управнога одбора. Добровољним повереницима управа ће увек доставити потребан број упутница Поштанске штедионице, па је најбоље да сваки задругар врши своје уплате засебном упутницом; те тако одмах има и потврду Број чековнога рачуна је 51.130.

Врло интересантан предлог здругара Владимира Лековића није се могао узети у расправу, јер није био стављен на дневни ред. Он предлаже да се не чека на градњу дома н пр. у Београду, јер су премала сретства задруге, већ да се граде геометријске даскове по седиштима садањих и будућих Катастарских управа, уз нарочито прикупљање прилога. Мисао је нова, јер досада се у задрузи говорило о дому у Београду или о неком опоравилишту у којем климатском месту. Управа је саопштила скупштинама да су једино геометријске катастарске секције у Љигу послале допринос за дом од Дин. 2100.— на чему и на овом месту захваљује, тако да фонд овај час има са оним што је скупштина вотирала око Динара 67.000.— Пошто се у овој години морају изградити пословници за руковање фондovima, то су сви предлози задругара добродошли управном одбору. Претседник скупштине закључујући исту благодарно је чланovima, што су присуствовали у лепому броју и

показали живи интерес за послове задруге.

Положили државни стручни испит

Трипковић раденко, Јовановић Ђуро; Конфорти Јероухам, Бешлагин Салих, Трхуљ Осман, Дражић Ђорђе, Папић Миленко, Милијић Ставра, Драгићевић Бранко, Божићевић Јурај, Поповић Божидар, Јарц Херман, Шћепановић Зарија. Лакићевић Марко, Ђурановић Михајло, Тодоровић Љубиша, Малвгин Никола, Тонковић Борис, Кристић Јосип, Шћеповић Ђорђе, Смаилбеговић Фетхула, Петровић Драгомир, Ковачевић Гојко, Меденица Илија, Махмут-нехајић Џемал, Богдановић Богдан, Тошевић Крум, Шуковић Петко, Ружић Сава, Бобан Иван, Пражић Миливоје; Беадер Владимир. Шимунац Ђуро, Пинтер Алберт, Дракулић Војислав, Маринковић Сава, Лабан Никодин, Утнер Феликс, Караванић Јосип. Јанковић Сава, Романо мајер, Трбовић Дејан, Радусиновић Благога, Стојаковић Живојин, Микулчић Драгутин, Кавазов Борис, Растегарац Драгутин, Миљковић Риста, Фукаревић Илија, Ацић Божидар, Кавецки Милинко, Миландиновић Илија, Финци Мориц, Ђорђевић Миливоје, Чибеј Драго, Стевовић Видак, Цвјетковић Перо, Ацић Богогољуб и Забелин.

Именоване нових в. д. шефова кат. секција

Г. г. Димитрије Лишка, Мориц Леви, Штерн Милан, Барбалић Петар, Васиљевић Радован, Пашић Мехмедалија и Албин Келб.

Постављење шефова кат. управа

Г. Г. Влаховић Радисав. шеф. кат. секције у Крагујевцу за шефа кат. управе у Крагујевцу. Стјепан Цико, геометар, за шефа кат. управе у Паланци.

Чланак: Цивилна геометарска пракса и грађевинска „инжињери“, прилог чланку под истим насловом штампаном у св. 5-6 за год. 1932. из тех. разлога није могао ући у овај број. Исти ће бити објављен у наредном броју за мај и јуни.